

РОЛЬ КУЛЬТУРИ В ПЕРЕХОДІ ПОЛЬЩІ ВІД ПЕРЕФЕРІЇ ДО ЦЕНТРУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Б. Noga, доктор філософії, професор, Вища банківська школа, Вроцлав,

М. Noga, доктор філософії, професор, Вища банківська школа, Вроцлав

mnoga1946@onet.pl

Методологія дослідження. Дослідження базується на теоретичному аналізі кореляцій між економікою та культурою, реалізує кількісний і якісний аналіз для визначення достоїнств та недоліків використання ВВП у якості показника економічного зростання та соціального розвитку.

Результати. Продемонстровано обмеженість ВВП як єдиного показника, що діагностує соціально-економічний розвиток. Вказано на необхідність урахування в економічному аналізі культурологічних факторів.

На основі теорії «Центр – периферія» (теорії залежності розвитку), яка пояснює відносну економічну відсталість країн від тих, які формують центр сучасної економіки, встановлено положення Польщі у світовому розвитку. Базуючись на положенні, що до центру глобальної економічної системи відносяться країни, засновані на системі відносно інтегрованих інститутів, культурних зразків та цінностей ринкової економіки, Польща віднесена не до центру розвитку, а, скоріше, до його периферії.

У ході дослідження виявлено, що головну роль у процесі швидкого переходу країн від периферії до центру світової економічної системи відіграють не техніко-технологічні фактори, інновації та навіть не інвестиції в людські ресурси та соціальний капітал, а загальний рівень розвитку культури.

Новизна. На основі аналізу кореляцій між економікою і культурою для різних країн встановлено, що виникнення і розвиток творчих індустрій створює основу для структурної перебудови економіки і слугує чинником поступу країни до центру світової економічної системи. Доведено, що структурні перетворення польської економіки не можуть бути досягнені без змін менталітету польського суспільства.

Практична значущість. Дослідження залежності економіки і культури, а також встановлення ролі останньої в трансформації країн з периферії до центру світової економічної системи можуть бути корисними при діагностиці сучасного стану конкретної національної економіки та визначенні факторів її прогресивного соціально-економічного розвитку.

Ключові слова: культура, соціальний капітал, людський капітал, валовий внутрішній продукт, інвестиції в людину, творчі індустрії, культурні цінності.

Література

11. Hryniewicz J., «Globalne stosunki ekonomiczne a teoria centrum – peryferie», at: Globalizacja a rozwój. Szanse i wyzwania dla Polski, G. Chimiak, M. Fronia (scientific eds.), Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warsaw, 2012.
12. Weaver R.M., Idee mają konsekwencje, Publishing House of the Professional Business School, Krakow, 1996
13. R. Prebish. «Commercial policy in the underdeveloped countries», American Sociological Review, no. 49 (2).
14. Bendyk E., «Inna Polska 2030 – próba utopii realistycznej», at: Globalizacja a rozwój. Szanse i wyzwania dla Polski, G. Chimiak, M. Fronia (scientific eds.), Wydawnictwo Naukowe
15. Noga M., Szkice z makroekonomii, CEDWU.PL, Warsaw, 2009.
16. D. Throsby, «Ekonomika kultury i polityka kulturalna. Coczy te dziedziny, at: Ekonomika Kultury. Od teorii do praktyki, B. Jung (scientific ed.), Adam Mickiewicz Institute, Warsaw, 2011, p. 37.
17. Makroekonomia ze szczególnym uwzględnieniem polityki pieniężnej, M. Noga (scientific ed.), CEDEWU.PL. Warsaw, 2012.
18. Towse, Ekonomia kultury. Kompendium, National Centre for Culture, Warsaw, 2011, pp. 44–45.
19. Hampden-Turner C., Trompenaar A., Siedem kultur kapitalizmu USA, Japonia, Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Szwecja, Holandia, Wolters Kluwer Business, Warsaw, 2012.
20. Brytania, Szwecja, Holandia, Wolters Kluwer Business, Warsaw, 2012, pp. 14–17.